НАБЛЮДАТЕЛИТЕ: статус, права, задължения

Наблюдателите имат право да:

- присъстват **на заседанията** на избирателните комисии;
- присъстват **при отпечатването и доставката** на хартиените бюлетини;
- присъстват **при получаването на изборните книжа** и материали и **подготовката на помещенията** за гласуване;
- присъстват в изборното помещение **при откриването и закриването** на изборния ден;
- присъстват в изборното помещение **по време на гласуването**;
- присъстват в изборното помещение **при отварянето на избирателните урни** и при **установяване на резултатите** от гласуването, за което им се осигурява пряка видимост;
- присъстват **при предаване на бюлетините, останалите книжа и материали** на комисиите – от СИК в РИК и Общинска администрация.
- присъстват **при въвеждането и повторното въвеждане** в избирателните комисии и изчислителните пунктове на данните от протоколите с резултатите от гласуването на секционните избирателни комисии; при въвеждането на данните може да присъства само един наблюдател от една и съща организация;
- получат срещу подпис **копие от изборния/те протоколи с резултатите** от гласуването в избирателната секция, както и с **резултатите от гласуването в съответния изборен район (район)** - в СИК и в РИК;
- подават **жалби и сигнали за нарушения** на изборния процес;
- присъстват на **всички останали етапи от изборния процес**.

Наблюдателите не са обвързани с конкретна избирателна секция.

Държавните и местните органи и техните администрации и избирателните комисии са длъжни да оказват съдействие на наблюдателите и да им предоставят при поискване сведения и документи във връзка с изпълнение на правомощията им.

Легитимиране и отличителни знаци

През всички етапи от изборния процес наблюдателят се легитимира с издаденото му удостоверение. Удостоверението се издава в един екземпляр.

В изборния ден наблюдателите са длъжни да носят единствено отличителни знаци по образец, утвърден от Централната избирателна комисия (бадж). Наблюдателите, които носят отличителни знаци извън утвърдените от ЦИК, както и онези, които не носят отличителни знаци, се отстраняват от избирателната секция с решение на секционната избирателна комисия. Решението може да се оспорва пред районната или общинската избирателна комисия, която се произнася незабавно. Решението не подлежи на обжалване.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ на НАБЛЮДАТЕЛИТЕ

- Едно лице не може да бъде едновременно наблюдател и анкетьор.
- Наблюдателят не може да бъде кандидат, застъпник, представител на партия, коалиция или инициативен комитет, член на избирателна комисия.
- Наблюдателят не може да бъде придружител.
- За дейността си наблюдателите не може да получават възнаграждение от партии, коалиции, инициативни комитети и техните кандидати.

Наблюдателите осъществяват дейността си от регистрирането им с Решение на ЦИК до насрочването на следващите избори от същия вид.